

Додаток
до розпорядження голови обласної
державної адміністрації
від 25.10.2019 № 754/2019-р

ІНФОРМАЦІЯ

про стан розвитку сільських територій області

На 01 січня 2019 року у 1433 сільських населених пунктах проживає понад 542 тис. осіб або 42,9% усього населення області. Відповідно до Закону України “Про добровільне об’єднання територіальних громад” в області утворено 51 об’єднану територіальну громаду (далі – ОТГ), до яких увійшло 372 населених пункти або 61% до їх загальної кількості.

Господарствами населення виробляється понад 11% до загального валового збору зерна, питома вага господарств населення у зібраному врожаї картоплі становить 99%, овочів – 98%, плодів – 90 відсотків. За рахунок домогосподарств область забезпечено на 125% плодами та ягодами, на 130% овочами та картоплею. Із загального обсягу виробленого молока 73% припадає на приватний сектор, 55% м’яса виробляється саме у домогосподарствах.

У порівнянні з початком року по всіх категоріях господарств збільшено поголів’я великої рогатої худоби на 7,8 тис голів, овець і кіз – на 5,2 тис голів, птиці – на 1,5 млн голів. У порівнянні з відповідним періодом минулого року збільшено виробництво молока на 2,4%, яєць – на 6,2 відсотка.

Разом з тим, у господарствах населення продовжується спад поголів’я ВРХ, у тому числі корів, свиней. Так, за вісім місяців поточного року поголів’я ВРХ зменшилося на 5,8 тис голів, корів на – 3,3 тис. голів, свиней на – 10,7 тис. голів.

З метою забезпечення стабільного епізоотичного благополуччя сільських територій та виробництва якісної і безпечної сільськогосподарської продукції проводиться комплекс протиепізоотичних, лабораторно-діагностичних, лікувально-профілактичних заходів.

За 9 місяців поточного року в населених пунктах щеплено 41,6 тис. голів великої рогатої худоби проти сказу, 313,3 тис. голів свиней – проти класичної чуми, 1,6 млн голів птиці – проти хвороби Ньюкасла.

Варто відзначити, що фінансування роботи установ державної ветеринарної медицини не відповідає сучасним потребам. Частину фінансових проблем можна вирішити шляхом прийняття місцевих програм з профілактики гостроінфекційних хвороб тварин і птиці.

У господарствах населення спостерігається спад і в галузі рослинництва. Виробництво картоплі в поточному році зменшилося на чверть до минулого

року, площа її посадки – на 0,6 тис. га, урожайність знизилася на 21,4 відсотка. Виробництво плодів і ягід зменшилось на 9 відсотків.

Темп росту валової продукції за січень-серпень поточного року становить 100,6% до відповідного періоду минулого року, у тому числі по сільськогосподарських підприємствах – 108,2%, господарствах населення – 94,4 відсотка.

З початку року створено 172 нових робочих місця унаслідок упровадження 31 інвестиційного проекту (за власні кошти), а саме, у галузі рослинництва – 4, тваринництва – 15, харчової та переробної промисловості – 13.

У серпні поточного року середньооблікова кількість штатних працівників у сільському господарстві становила 20,7 тис. осіб, нарахований фонд заробітної плати цих працівників за січень-серпень становить 1362,0 млн грн, середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника – 8372,69 грн, що на 18% більше ніж торік.

Цьогоріч за оренду земельних часток (паїв) по області нараховано понад 2,3 млрд грн орендної плати, що на 62,0 млн грн більше ніж у минулому році. Розмір орендної плати становить 9,7% до вартості землі (у 2018 році 8,9%).

На 01 жовтня 2019 року за оренду земельних часток (паїв) агроформуваннями області виплачено 1,9 млрд грн або 75% до суми, що підлягає виплаті.

В області укладено близько 700 соціальних угод на суму понад 35,0 млн гривень.

Департаментом агропромислового розвитку облдержадміністрації вживалися заходи щодо роз'яснення законодавства зі створення сімейних фермерських господарств, сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. З цією метою проведено навчання на тему: “Стратегія розвитку сільських територій та агропромислового виробництва області”, засідання “круглого столу” “Перспективи розвитку сімейного фермерського господарства та СОК у Хмельницькій області” та з питань сприяння розвитку равликівництва в області та Україні в цілому, дві відеоконференції, селекторну нараду з питань державної підтримки розвитку фермерських господарств сільськогосподарської кооперації у 2019 році, створення та розвитку сімейних ферм в області, семінар на тему: “Сучасна технологія вирощування фундука”.

Для отримання фінансової допомоги шляхом здешевлення кредитів подали заявки 18 суб'єктів господарювання на суму 7,1 млн грн, у тому числі, 8 – малі підприємства.

На 01 жовтня підтримку одержало 217 фермерських господарств на суму 9,2 млн грн, за виплатою субсидій звернулося 110 фермерів.

Діє Програма розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017-2021 роки, відповідно до якої прийнято 444 заявки.

На підтримку сільського господарства, зокрема тваринництва, виділено кошти з Кам'янець-Подільського – 40,0 тис. грн та Хмельницького – 72,0 тис. грн районних бюджетів.

Волочиською міською радою у 2019 році на підтримку сільськогосподарських товаровиробників використано 40,0 тис. грн, Летичівською селищною – 34,0 тис. гривень.

Красилівською міською радою упроваджується проект секторальної підтримки “Продукція із сільського двору до міської оселі: система доставки сільськогосподарської продукції у межах Хмельницького регіону”.

З метою створення сприятливих умов для розвитку підприємницької ініціативи та залучення інвестицій упроваджуються заходи програми розвитку малого і середнього підприємництва Хмельницької області на 2018-2020 роки.

З початку року фінансову підтримку отримали 2 суб'єкти підприємництва.

Особливої уваги заслуговує питання розвитку інфраструктури аграрного ринку, яку в області представлено сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами. Зокрема, для надання послуг особистим селянським господарствам на 01 жовтня поточного року у 9 районах області створено та функціонує 15 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, а саме: сім – молочарського напрямку, три – з надання послуг, чотири – із заготівлі та переробки продуктів бджільництва, один – плодово-ягідного.

На 01 серпня вже працює шість фермерських господарств сімейного типу з виробництва молока в Ізяславському, Полонському, Красилівському, Славутському, Шепетівському районах. Загалом ці господарства утримують більше 100 корів. Проводиться робота над створенням ще п'ятнадцяти сімейних фермерських господарств у молочному скотарстві.

У десяти районах функціонують 26 підприємств, сертифікованих на право органічного виробництва за різними напрямками діяльності. Найбільше їх в Ізяславському та Шепетівському районах.

Одним із перспективних напрямів розвитку Хмельниччини є сільський зелений туризм. В області функціонує 56 агроосель, які надають послуги із сільського зеленого туризму.

У 2019 році продовжено упровадження проектів “Створення туристично-інформаційного центру на території курортної зони селища Сатанів Городоцького району Хмельницької області” та “Створення туристично-рекреаційної зони “Сквер Потоцьких” у селищі Антоніни Красилівського району Хмельницької області”, за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу.

З метою залучення мешканців сільської місцевості до підприємницької діяльності продовжується практика проведення інформаційних семінарів центром зайнятості.

Забезпечено роботою 8,9 тис. мешканців сільської місцевості (у тому числі 6,1 тис. осіб з числа зареєстрованих безробітних). Започаткували власну справу, отримавши одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності, 16 сільських безробітних. На нові робочі місця з

компенсацією роботодавцям єдиного соціального внеску працевлаштовано ще 132 таких безробітних.

У 2019 році Хмельницьким центром розвитку місцевого самоврядування організовано навчальний візит представників об'єднаних територіальних громад Хмельницької області у громади Херсонської області на тему: “Розвиток сімейних ферм і кооперативів в ОТГ”. Підготовлено три інформаційних дайджести щодо можливостей залучення фінансових ресурсів через державні та міжнародні програми.

Агенцією регіонального розвитку спільно з Департаментом агропромислового розвитку облдержадміністрації здійснюється супровід інвестиційних проектів у сфері сільськогосподарської діяльності.

Для залучення коштів фахівцями АСТАР було підготовлено дві заявки на грантові конкурси, які оголошували ПРООН “Посилене партнерство для сталого розвитку” та USAID “Конкурентоспроможність МСП”. Орієнтовна вартість кожного проекту 100 000 дол. США.

Діє обласна регіональна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та поліпшення житлово-побутових умов сільського населення “Власний дім” на 2012-2020 роки, у рамках якої у поточному році 23 сім'ям вже виділено 2,1 млн гривень.

Централізованим водопостачанням охоплено 76% населення, що проживає у селищах міського типу, 32,6% – у селах.

У всіх містах та селищах залишається проблема негайної заміни аварійної частини водопровідних та каналізаційних мереж. Заміни потребують 1221 км або 37% водопровідних мереж.

Первинну медичну допомогу сільському населенню надають 26 центрів, до складу яких входить 204 лікарських амбулаторій, з них безпосередньо в сільській місцевості – 153, та 836 ФАПів

Будується 27 нових амбулаторій, з них 25 амбулаторій на 1-2 лікаря з житлом для лікаря та 2 амбулаторії на 3-4 лікарів без житла.

Усього на будівництво нових та оснащення діючих амбулаторій у сільській місцевості з коштів субвенції освоєно 144,0 млн грн, з коштів місцевих бюджетів – 20,4 млн гривень.

Недостатнім є рівень розвитку фізкультури та спорту у сільській місцевості, залучення дітей та учнівської молоді до початкових занять спортом у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах, у першу чергу, через відсутність кваліфікованих кадрів та відповідних спортивних споруд.

У сільській місцевості функціонують 582 заклади дошкільної освіти, у яких виховуються близько 13 тис. дітей. У 2019 році відкрито 2 дошкільних заклади у Наркевицькій селищній та Розсошанській сільській громадах.

Дошкільною освітою охоплено 85 % дітей віком від 3 до 6 (7) років.

Кількість дітей у закладах дошкільної освіти сільської місцевості зменшилося з 14,7 тис. у 2016 році до 13 тис. у 2019.

За дев'ять місяців 2019 року спортсмени Хмельницької обласної організації всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства "Колос" взяли участь у 45-ти Всеукраїнських змаганнях, проведено 68 спортивних заходів обласного значення.

Мережа автомобільних доріг загального користування місцевого значення області становить 5,1 тис. кілометрів. У цьому році поточносереднім ремонтом виконано 87 км доріг на суму 362,0 млн грн, що менше двох відсотків до потреби.

За кошти державного фонду у сільській місцевості фінансується 33 проекти на загальну суму 149,0 млн гривень. За кошти субвенції фінансується 146 об'єктів, зокрема закладів освіти – 24, охорони здоров'я – 2, культури – 10.

Вирішення питань природоохоронного характеру, функціонування мистецьких, спортивних та культурних закладів, розвиток інфраструктури села в цілому потребує безпосередньої участі та фінансової підтримки органів місцевого самоврядування.

На 01 жовтня 2019 року до загального фонду бюджетів місцевого самоврядування надійшло податків і зборів на суму 1,5 млрд грн або 104,3% (+ 64,3 млн грн) до показників, затверджених на відповідний період поточного року, з урахуванням змін.

На рахунках місцевих бюджетів знаходиться 9,8 млн грн у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва. Залишок коштів екологічного податку, що акумулюється на рахунках місцевих бюджетів, становить 8,7 млн гривень.

Враховуючи, що сільські території – це не тільки просторовий базис виробництва, а й природне середовище та місце життєдіяльності людей, фундаментом їх розвитку має бути не лише виробництво сільськогосподарської продукції. Тому Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації необхідно перемістити акцент аграрної політики з підтримки аграрного сектору економіки на підтримку сільського розвитку, в основі якого закладено потреби територіальних громад, поліпшення якості життя та економічного благополуччя сільського населення.

Керівник апарату
адміністрації

Оксана САМОЛЮК